

„A dal, amit az egész világ ismer”

200 éves a „Csendes éj”

“The Song Heard 'Round The World”

200 years of “Silent Night”

Silent Night

200TH ANNIVERSARY

Ausztria 2018-ban ünnepli a világ leghíresebb karácsonyi éneke, a „Csendes éj” születésének 200. évfordulóját. A dal vigaszt ígér, és reményt ad az embereknek évről évre.

A két évszázad alatt a dal határokon ívelt át, és kríziseket győzött le, összekötve az embereket nemzetiségétől és vallástól függetlenül. Ma már több mint 300 nyelven, illetve dialektusban éneklük.

1818-ban szenteste hangzott fel először a „Csendes éj, szent-séges éj” a Salzburg melletti Oberndorf falusi kis templomában. A Szt. Miklós-templom gyülekezete az éjféli misén a segédlelkész, Joseph Mohr atya és a kórusvezető, Franz Xaver Gruber előadásában hallhatta, amint az ének Mohr atya gitárkíséretében betöltötte a templomot. A kórus pedig megismételte mind a hat versszak utolsó két sorát. Azon a szentestén született a dal, amely megérinti az emberek szívét az egész világon.

A „Csendes éj” német szövegét Joseph Mohr írta 1816-ban, amikor fiatal papként szolgált a mariapfari templomban. Nem tudni, mi ihlette, hogy ilyen költői módon írja le a kisdéd Jézus születésének történetét. Szerencsére magával vitte a verset, amikor a következő évben áthelyezték Oberndorfba. 1818-ban meglátogatta az Arnsdorf közelében élő zenetanárt, Franz Xaver Grubert. Mohr atya megmutatta barátjának a költeményt, és megkérte, írjon hozzá zenét és gitárkíséretet, hogy majd elénekelhessék az éjféli misén. Az sem derült ki, miért kellett egy új karácsonyi dal. Lehet, hogy nem működött az orgona, vagy a lelkész, aki szeretete a gitármuzsikát, új dalt szeretett volna karácsonyra.

Azon az estén, amint a két férfi a kóruskísérettel ott állt az oberndorfi templom főoltára előtt, és először énekelte el a „Csendes éj, szent-séges éj” sorokat, nem gondolta, hogy szerzeményük

In 2018 Austria is celebrating the 200th anniversary of the world's most famous Christmas carol, the “Silent Night”, a song that promises consolation and gives hope over and over again.

For two centuries, the song has crossed borders and overcome crises, connecting people no matter their origin, age or religion. Today, it is performed in over 300 languages and dialects.

In 1818 at Christmas Eve the carol “Stille Nacht! Heilige Nacht” was heard for the first time in a village church in Oberndorf, near to Salzburg. The congregation at that Midnight Mass in St. Nicholas Church listened as the voices of the assistant pastor, Father Joseph Mohr, and the choir director, Franz Xaver Gruber, rang through the church to the accompaniment of Father Mohr's guitar. The choir repeated the last two lines from each of the six verses. On that Christmas Eve, a song was born that has reached the hearts of people throughout the world.

The German text of the carol we know as “Silent Night” was written by Joseph Mohr in 1816, when he was a young priest of a church in Mariapfarr. We don't know what inspired him to pen his poetic version of Christ child's birth. Fortunately, he didn't leave it behind when he was transferred to Oberndorf next year. In 1818, he travelled to the home of musician-schoolteacher Franz Xaver Gruber, who lived in nearby Arnsdorf. Father Mohr showed his poem to his friend and asked him to compose a melody and guitar accompaniment so that it could be sung at Midnight Mass. His reason for wanting the new carol is unknown. May be the organ would not work, or the pastor, who loved guitar music, wanted a new song for Christmas.

Later that evening, as the two men, backed by the choir, stood in front of the main altar in St. Nicholas Church and sang “Stille Nacht!

ilyen óriási hatással lesz az egész világra. Karl Mauracher, a Ziller-völgy orgona-építője gyakran utazott Oberndorfba. Amikor a Szt. Miklós-templom orgonáján dolgozott, kapott egy példányt a zeneműből, és hazavitte. Így a karácsonyi ének mint „tiroli népdal” kezdte el világkörüli útját. Két utazó népdalénekes család a Ziller-völgyből (hasonlóan, mint a Von Trapp család a „Muzsika hangja” című darabban) felvette a dalt a repertoárjába. Számos változtatás után alakult olyanná a mű, ahogy ma ismerjük. 1839-ben először adták elő a Csendes éjt a New York-i Trinity-templom előtt Amerikában.

Több ezer Csendes éj-változat létezik. Az eredeti 1818-as kézirat már régen elveszett, de ismerjük Joseph Mohr 1820-as változatát, és a számos további variációt, melyeket Franz Gruber írt. Mire a dal híressé vált egész Európában, Joseph Mohr már nem élt, és a zeneszerző ismeretlen volt. Noha Franz Gruber megírta a berlini hatóságoknak, hogy ő a zeneszerző, a dallamot gyakran tulajdonították Haydn, Mozart vagy Beethoven munkájának. Ez az ellentmondás végül 1994-ben oldódott meg, amikor előkerült egy rég eltűnt „Csendes éj”-variáció, rajta a jobb felső sarokban Mohr atya hiteles kézírásával: „Zene: Fr. Xav. Gruber”.

Joseph Mohr szegény családban született 1792-ben Salzburgban, és szegényen is halt meg Wagrainban 1848-ban, ahol a helyi templom lelkészeként szolgált. Minden keresményét a környék időseinek gondozására és a gyermekek oktatására ajánlotta fel. Felettébe úgy jellemezte, mint „az emberek megbízható barátja, kedves és segítőkész atya a szegények felé”. Emlékét a Joseph Mohr Iskola őrzi, ami sírjától nem messze áll.

Gruber Hallenben élt családjával, és ott is halt meg 1863-ban. Házuk ma a Franz Gruber Múzeum, és a zeneszerző sírjánál minden évben karácsonyfát állítanak.

A „Csendes éj” Ausztria nemzeti kincse, keletkezési helyén túl is rendkívüli jelentőségű. Az UNESCO szellemi, kulturális örökség része, a világbéke dala, nemzetközi kulturális érték és zenei hagyaték. Az évfordulót méltón ünneplik meg a 13 Csendes éj-helyszínen Salzburger Landban, Felső-Ausztriában és Tirolban. Az évfordulóhoz kapcsolódó közös projektekben új múzeummegnyitók, speciális kiállítások Salzburgban és Linzben, egy új színdarab és számos esemény szerepel, amelyek arra ösztönzik az embereket, hogy kövessék ennek a csodás karácsonyi éneknek a nyomát: a dalt, amit az egész világ ismer.

Heilige Nacht!” for the first time, they could hardly imagine the impact their composition would have on the world. Karl Mauracher, an organ builder from the Ziller Valley, travelled often to Oberndorf. While working on the organ in St. Nicholas Church, he obtained a copy of the composition and took it home. Thus, the carol, began its journey around the world as a “Tyrolean

Folk Song”. Two travelling families of folk singers from the Ziller Valley (like the Trapp Family Singers of the famous “The Sound of Music”) included it into their repertoire. After many changes the carol evolved into the melody we know today. In 1839 “Stille Nacht” was performed for the first time in the USA outside Trinity Church in New York City.

There are thousands of Silent Night arrangements. The original 1818 manuscript has been missing for many years, however we have the Joseph Mohr arrangement (ca. 1820) and several subsequent arrangements by Franz Gruber. By the time the song had become famous in all Europe, Joseph Mohr had died and the composer was unknown. Although Franz Gruber wrote to music authorities in Berlin that he was the composer, the melody had been assumed as the work of Haydn, Mozart or Beethoven at various times. This controversy ended in 1994 when a long-lost arrangement of “Stille Nacht” was found, with the authentic hand writing of Father Mohr: in the document: “Melodie von Fr. Xav. Gruber”.

Joseph Mohr was born poor in Salzburg in 1792 and died penniless in Wagrain in 1848, where he had served as pastor of the church. He had donated all his earnings to be used for eldercare and the education of the children in the area. He was described by his superior as “a reliable friend of mankind, a gentle, helping father toward the poor”. His memorial is the Joseph Mohr School located not far from his tomb.

Gruber with his family lived in Hallein where he died in 1863. Their former home became the Franz Xaver Gruber Museum and the composer's grave is decorated with a Christmas tree in every December.

“Silent Night” Austria's national treasure has a very special significance outside its birthplace, it is a

UNESCO Intangible Cultural Heritage and world peace song, international cultural asset and musical legacy. The great anniversary is duly celebrated in the 13 Silent Night locations in Salzburger Land, Upper Austria and Tyrol as a joint project with new museum openings, special exhibitions in Salzburg and Linz, a new stage play and numerous events, inviting people to follow the traces of this magic Christmas song that has become “The Song Heard 'Round The World”.

Anna Popper

